

2019-05-14

BILAGA 1.b

Tillhör kompletteringen (daterad maj 2019) av ansökan om förlängd koncession för 400 kV-ledning mellan Midskog och Borgvik.

Utredning av påverkan på skyddade naturmiljöer för befintlig och alternativa ledningssträckningar Midskog-Borgvik

Projektorganisation

Projektledare: [REDACTED], Svenska kraftnät

Uppdragsledare: [REDACTED], Ecogain AB (tidigare Enetjärn Natur AB)

Utredare: [REDACTED], Ecogain AB (tidigare Enetjärn Natur AB)

Kartor: [REDACTED], NEKTAB

Kartmaterial har använts med tillstånd från Lantmäteriet: © Lantmäteriet, Affärsverket svenska kraftnät – Geodatasamverkan

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	4
2	Metodik.....	5
2.1	<i>Genomförande och avgränsning</i>	5
2.2	<i>Alternativ</i>	5
2.3	<i>Bedömningsmetodik</i>	5
3	Befintlig ledningssträckning	6
3.1	<i>Skyddade naturmiljöer längs befintlig ledning</i>	6
3.2	<i>Konsekvensbedömning</i>	6
3.2.1	<i>Konsekvenser av underhållsarbete</i>	7
3.2.2	<i>Konsekvenser av drift</i>	7
4	Alternativa ledningssträckningar	7
4.1	<i>Alternativ A</i>	7
4.1.1	<i>Skyddade naturmiljöer längs sträckan</i>	7
4.1.2	<i>Konsekvensbedömning</i>	8
4.2	<i>Alternativ B</i>	8
4.2.1	<i>Skyddade naturmiljöer längs sträckan</i>	8
4.2.2	<i>Konsekvensbedömning</i>	9
5	Sammanfattande bedömning.....	10
6	Bilagor.....	11

1 Bakgrund och syfte

Svenska kraftnät har (1998-10-26) ansökt hos Energimarknadsinspektionen om förlängd koncession för den befintliga 400 kV-ledningen mellan Midskog och Borgvik.

Energimarknadsinspektionen anger i sin kompletteringsbegäran, daterad 2018-06-12, att det till ansökan behöver upprättas en ny miljökonsekvensbeskrivning (MKB) som beskriver vilken miljöpåverkan ledningen har.

I syfte att redogöra för påverkan på naturmiljö har Svenska kraftnät låtit utföra en utredning av påverkan på skyddade naturmiljöer. Utredningen omfattar tre alternativa lokaliseringar; befintlig ledningsgata och två alternativa ledningssträckningar (utredningskorridorer).

2 Metodik

2.1 Genomförande och avgränsning

Berörda naturmiljöer har identifierats genom att analysera tillgänglig geografisk information avseende utpekade skyddsvärda naturmiljöer till exempel riksintresse för naturvård, naturreservat och biotopskydd. Geografisk information har tillhandahållits av NEKTAB på uppdrag av Svenska kraftnät.

Med utpekade skyddsvärda naturmiljöer avses i denna rapport:

- > Naturreservat
- > Natura 2000-områden
- > Riksintresse naturvård
- > Biotopskyddsområde
- > Naturvårdsavatal
- > Nationalpark
- > Ramsarområde
- > Naturvårdsområde

I denna rapport bedöms enbart påverkan på skyddade naturmiljöer enligt ovan. En eventuell ny ledning kommer givetvis påverka även andra, idag inte skyddade, naturmiljöer varav en del miljöer kan ha ett högt naturvärde och på sikt vara i behov av skydd.

2.2 Alternativ

Utredningen omfattar tre alternativa lokaliseringar. Alternativen utgörs av befintlig ledning och två nya förslag på sträckningar (alternativ A och B; se bilaga 1.b.1). För befintlig ledning har den faktiska ledningsgatans bredd på 30–75 meter analyserats. För de två nya sträckorna har en 200 meter bred utredningskorridor analyserats.

2.3 Bedömningsmetodik

Vid bedömning av påverkan och konsekvenser har Svenska kraftnäts bedömningsmetodik för konsekvensbedömning av naturmiljöer använts. Dessa redovisas i bilaga 1.b.2.

Bedömningen avseende befintlig ledning och nya alternativa sträckningar görs i tre steg:

- 1) Bedömning av värdet på den naturmiljö som berörs längs sträckan

- 2) Bedömning av påverkan på skyddade områden, negativ eller positiv
- 3) Bedömning av konsekvens utifrån en matris där naturvärdet och påverkan vägs ihop

Det finns sex konsekvensnivåer; obetydliga, små, små-måttliga, måttliga, stora och mycket stora konsekvenser.

Påverkan från de nya sträckningarna har bedömts utifrån att ledningens placering inom utredningskorridoren är där påverkan på skyddad natur är som störst.

3 Befintlig ledningssträckning

3.1 Skyddade naturmiljöer längs befintlig ledning

Den befintliga ledningen mellan Midskog och Borgvik är 456 kilometer lång.

I landskapet kring ledningen förekommer ett flertal skyddade naturmiljöer med höga och mycket höga naturvärden, se bilaga 1.b.1. Den befintliga kraftledningen passerar genom eller angränsar till 27 områden med skyddad natur:

- > Sex Natura 2000-områden
- > Åtta naturreservat
- > Elva riksintressen för naturvård
- > Två naturvårdsavtal

Flera av de berörda områdena överlappar varandra geografiskt.

Huvuddelen av de skyddade naturmiljöer som berörs har naturvärde knutet till naturskogsartade tall- och granskogar och myrkomplex med naturlig hydrologi och vegetation. Ledningen berör även flertalet åar och älvar, en ängsmark och en lövskog. De skyddade områdena beskrivs kortfattat i bilaga 1.c..3.

Sammantaget passerar den befintliga ledningen genom skyddad natur längs 20 kilometer och angränsar till skyddad natur längs 5 kilometer (se Tabell 1). Skyddet för samtliga områden har tillkommit efter det att den befintliga ledningen uppfördes i mitten av 1950-talet.

3.2 Konsekvensbedömning

Bedömd påverkan och konsekvens för respektive skyddad naturmiljö som berörs längs befintlig ledning redovisas i bilaga 1.c..3.

3.2.1 Konsekvenser av underhållsarbete

De skogliga delarna av de naturreservat som berörs kan komma att påverkas genom att träd som växer i ledningsgatans kanter avverkas. De träd som avverkas är de som växer sig så höga att de kan skada ledningen om de faller. Avverkning sker i samband med underhåll av ledningsgatan. Naturvärdet av de träd som avverkas bedöms i vissa fall vara högt då de kan vara gamla. Eftersom det som mest handlar om ett fåtal träd som kan bli aktuellt att avverka bedöms påverkan vara ingen/obetydlig.

3.2.2 Konsekvenser av drift

Påverkan på de våtmarker, sjöar, älvar och åar som ingår i den skyddade naturen bedöms bli ingen/obetydlig. Detta då det inte förväntas någon förändring av miljöerna som en följd av fortsatt drift av ledningen.

Sammantaget bedöms en förlängd koncession av befintlig ledning medföra obetydliga konsekvenserna på de skyddade naturmiljöer som berörs. Detta trots att naturvärdet i flera fall bedöms vara mycket högt.

4 Alternativa ledningssträckningar

4.1 Alternativ A

4.1.1 Skyddade naturmiljöer längs sträckan

Den alternativa ledningssträckan A är cirka 490 kilometer lång, det vill säga cirka 35 kilometer längre än befintlig ledning.

Alternativet passerar genom eller angränsar till 14 områden med skyddad natur (se bilaga 1.b.1);

- > Tre Natura 2000-områden
- > Tre naturreservat
- > Åtta riksintressen för naturvård

Flera av de berörda områdena överlappar varandra geografiskt.

En stor andel av de skyddade naturmiljöer som berörs utgörs av oreglerade eller delvis reglerade vattendrag och sjöar men även av större myrar. Två av de skyddade områdena har naturvärde kopplat till naturskogsartad granskog respektive lövskog. Områdena beskrivs kortfattat i bilaga 1.c.3. Alternativ A passerar sammanlagt genom skyddad natur längs cirka 8 kilometer och angränsar till skyddad naturmiljö längs 0,3 kilometer (se Tabell 1).

4.1.2 Konsekvensbedömning

Alternativ A planeras att passera genom Vasaloppsspåret. Vasaloppsspåret är skyddat som naturreservat. Områdets värde bedöms vara mycket högt. Dess naturvärde i form av biologisk mångfald är dock relativt lågt. Alternativet innebär att enstaka träd kan komma att avverkas i kanten på naturreservatet. Påverkan bedöms som ingen/obetydlig och konsekvensen som obetydlig.

Alternativ A angränsar till tre skyddade naturmiljöer vars värde bedöms vara högt och mycket högt. Alternativet innebär att enstaka träd i ledningsgatans kanter kan komma att behöva avverkas. De träd som avverkas är de som växer sig så höga att de riskerar att skada ledningen om de faller. Avverkningen sker i samband med underhåll av ledningsgatan. Påverkan bedöms som liten då det är kanten av ett naturområde som påverkas men ingen värdekärna skadas. Konsekvenserna för områdena varierar mellan små och små till måttliga.

Inom samtliga av de andra skyddade naturmiljöer som berörs av alternativ A kommer en ny ledningsgata att behöva avverkas och en ny kraftledning anläggas. Värdet på den naturmiljö som berörs bedöms som högt till mycket högt. Avverkning och anläggning bedöms medföra att delar av de berörda områdenas värdekärnorna påverkas negativt och/eller skadas varaktigt. Påverkan på naturmiljöerna bedöms variera mellan liten och måttlig.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att konsekvenserna blir obetydliga för ett objekt, små för tre objekt, små till måttliga för fyra objekt och måttliga för tre objekt. Bedömd påverkan och konsekvens för respektive skyddat naturområde längs alternativ A redovisas i bilaga 1.b.3.

4.2 Alternativ B

4.2.1 Skyddade naturmiljöer längs sträckan

Den alternativa ledningssträckan B är cirka 495 kilometer lång, det vill säga cirka 39 kilometer längre än befintlig ledning.

Alternativet passerar genom 18 områden med skyddad natur (se bilaga 1.b.1);

- > En nationalpark
- > Fyra Natura 2000-områden
- > Tre naturreservat
- > Ett ramsarområde
- > Sex riksintressen för naturvård
- > Två naturvårdsområden
- > Ett naturvårdsavtal

Flera av de berörda områdena överlappar varandra geografiskt.

De skyddade naturmiljöerna utgörs av vattendrag, naturskogar och myrar. Områdena beskrivs kortfattat i bilaga 1.b.3. Alternativ B passerar sammanlagt genom skyddad natur längs 6,8 km (se Tabell 1). Alternativet angränsar inte till någon skyddad natur.

4.2.2 Konsekvensbedömning

Även alternativ B berör Vasaloppsspåret som är utpekade som naturreservat. Området bedöms ha ett mycket högt värde även om det faktiska naturvärdet i form av biologisk mångfald är relativt lågt. I likhet med alternativ A kommer endast enstaka träd behöva avverkas i kanterna. Påverkan bedöms som ingen/obetydlig och konsekvensen som obetydlig.

För samtliga andra skyddade naturmiljöer som alternativ B berör bedöms värdena vara höga och mycket höga. Naturmiljöerna inom dessa områden utgörs främst av skog, vattendrag och myrar. De skogliga miljöerna utgörs av bland annat naturskogsartad lövskog. Alternativet innebär att en ny ledningsgata kommer att behöva avverkas och ny kraftledning kommer att behöva anläggas inom dessa områden. Inom de skyddade naturmiljöer där vattendrag förekommer, exempelvis Vattenån och Voxnan som bland annat är skyddade som Natura 2000-område och utpekade som riksintresse för naturvård, kan avverkningen innebära en påverkan genom ökat ljusinsläpp. Anläggning av en ny kraftledning innebär att delar av de berörda områdenas värdekärnorna påverkas negativt och/eller skadas varaktigt. Påverkan på naturmiljöerna bedöms variera liten till måttlig.

Sammanfattningsvis kan vi konstatera att konsekvenserna blir obetydliga för ett objekt, små för två objekt, små till måttliga för ett objekt, måttliga för två objekt och stora för tre objekt. Bedömd påverkan och konsekvens för respektive skyddat naturområde längs alternativ B redovisas i bilaga 1.b.3.

5 Sammanfattande bedömning

Sammantaget är vår bedömning att en förlängd koncession av den befintliga ledningen är det bästa alternativet utifrån påverkan på skyddad natur. En ny ledningsgata längs alternativ A eller B innebär större konsekvenser för skyddad natur. Alternativ A och B bedöms utifrån denna analys medföra liknande konsekvenser för skyddad natur.

Tabell 1. Redovisning av hur lång sträcka av de olika alternativa lokaliseringarna som angränsar till eller går igenom skyddad natur. För alternativ A och B utgår bedömningen från största möjlig påverkan det vill säga att ledningen lokaliseras på det ställe inom den 200 meter breda utredningskorridoren där den får störst påverkan på skyddad natur. För kartor se bilaga 1.b.1

Typ av skyddat område	Befintlig ledning		Alternativ A		Alternativ B	
	Angränsar	Genom	Angränsar	Genom	Angränsar	Genom
Naturresevat	2,9 km	6,8 km	0,2 km	0,006 km	-	0,8 km
Natura 2000-habitat (SCI/SPA)	3,0 km	5,0 km	0,1 km	1,0 km	-	3,3 km
Nationalpark	-	-	-	-	-	0,7 km
Ramsarområde	-	-	-	-	-	0,3 km
Naturvårdsområde	-	-	-	-	-	1,9 km
Naturvårdsavtal	0,7 km	-	-	-	-	0,6 km
Riksintresse naturvård	3,1 km	16,2 km	0,1 km	7,8 km	-	4,9 km
TOTALT	5,2 km¹	20,2 km¹	0,3 km¹	8,3 km¹	0 km	6,8 km¹

¹⁾ Ett antal av de skyddade områdena omfattas av fler än en skyddsform. Därför är den totala sträckan skyddad natur som berörs kortare än summan av de olika skyddsformerna.

6 Bilagor

Bilaga 1.b.1 Kartbilaga - Naturmiljö

Bilaga 1.b.2 Svenska kraftnäts bedömningsgrunder

Bilaga 1.b.3 Berörda naturmiljöer